

Çarklar borçla dönüyor

Makina Mühendisleri Odası'na göre sanayinin borç yükü 450 milyar TL'yi aştı ve borçların üçte biri döviz borcu. Sanayi kârının yüzde 63'ü faize gidiyor

Sanayi, öz kaynaklarının yüzde 150 üstünde borçlanarak çarklarını döndürmeye çalışıyor. Yatırım için kaynak yetmiyor.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), her ay hazırladığı sanayinin sorunları bülteninin 20'sini "Sanayinin Ağırbaşan Borç Yükü" konusuna ayırdı.

Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Hazine ve **İstanbul Sanayi Odası** verileri kullanılarak yapılan araştırmada sanayi firmalarının özkaynaklarına göre aşırı ölçüde kredi-borç kullandıkları ve artan faiz ile döviz kuru nedeniyle kırılganlıklarının hızla arttığı belirtildi. Araştırmada şu tespitlere yer verildi:

✓ Borç/öz kaynak oranı yüzde 70 olarak tüm dünyada "norm" kabul edilirken, öz kaynağı ye-

tersiz Türkiye'nin sanayi firmalarında bu oran 2000'lerin başlarında yüzde 80 dolaylarında seyretilmiş, 2014'te yüzde 132'ye, 2015'te ise yüzde 150'nin üstüne çıktı.

Dörtte bir arttı

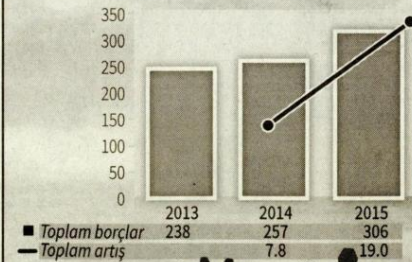
✓ Türkiye'nin en büyük ilk 500 şirketinin 2015'te öz kaynakları 203 milyar TL iken borçları 306 milyar TL olarak saptandı. Çoğu KOBİ olan ikinci 500 büyük sanayi şirketinin ise özkaynağı 35 milyar TL'ye yakın iken bu firmaların borç stokları 56 milyar TL'ye yakın.

✓ İlk 1000 sanayi şirketinin öz kaynakları 238 milyar TL'yi, borçları 361 milyar TL'yi buluyor. Bu da 1000 sanayi şirketinin borç/öz kaynak oranının yüzde 150'nin üstüne çıkması demek ve yüzde 70'lik normların çok üstünde. Bu 1000 firmaların dışında kalan küçük sanayi firmalarının borç yükünün, sanayinin borç stokunu dörtte bir artırmış olması varsayımında, imalat sanayinin toplam borç yükünü 450 milyar TL olarak tahmin etmek mümkün.

✓ Bu borç stokunun yüzde 30'unun döviz kredisi olması, sanayi firmalarının yurtiçinden 43 milyar dolarlık dövizle borç yükü anlamını taşımakta. Buna yurtdışından sağlanan tahminen 40 milyar dolarlık kaynak eklendiğinde, sektörün döviz yükümlülüğünün 83 milyar doları bulunduğu söylenebilir. Bu yük, dolar kurundaki her artışın, sanayi için kur zararı olduğu anlamına da geliyor. ● Ekonomi Servisi

Desteksiz ayakta duramıyorlar

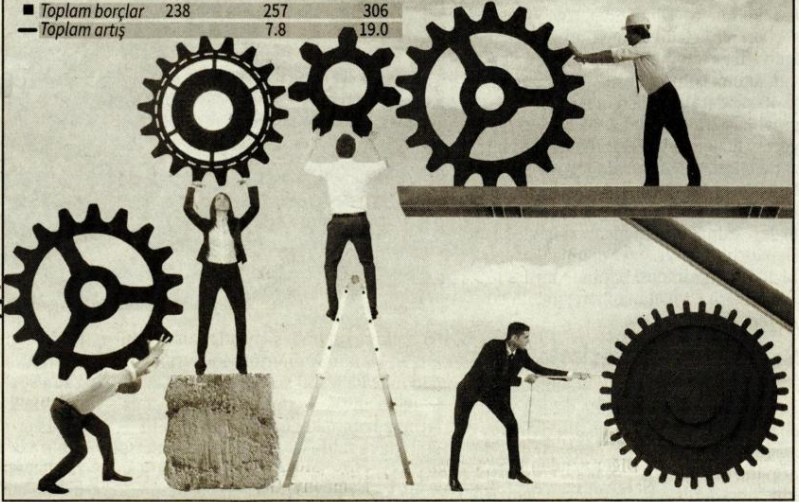
Yıl	Borçlar (Milyar TL)	Mali borçlar		Diğer borçlar	
		Değer	Pay(%)	Değer	Pay(%)
2013	238	124	52	114	48
2014	257	140	54.3	117	45.7
2015	306	175	57.1	131	42.9
Değişim (%)	19	25.1	-	11.9	-

Ana metal	15.7
Gıda	12.9
Elektrik, gaz	12.8
Kara taşıtı	8.7
Tekstil	7.4
Petrol Ür.	6.5
Kimya	5.9
Madencilik	3.9
İçecekler	2.5
Ağaç Ür.	2.4
Kağıt	1.4
Diğer	3.5

(Toplam mali borç 175 milyar TL %)

En çok borç
metalde

KÂRIN YÜZDE 63'Ü FİNANSMANA GİDİYOR

Makina Mühendisleri Odası'na göre sanayide oluşan faaliyet kârının büyük bir bölümü finansman giderine gidiyor. Öyle ki en büyük 500 sanayi firmasının 2015'te elde ettiği 44 milyar kârın 28 milyar lirasını, bir başka ifadeyle yüzde 63.4'ünü finansman gideri olarak kaybettiği gözlemlendi. Bunun, sürdürülebilir bir durum olmadığı açık.

BÜTÇEYE 'PARALEL' FON

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın araştırması na göre merkezi bütçeye, bir tür "paralel" olarak oluşturulan Varlık Fonu'nun işletilmesinin genelde finans iklimini, özelde sanayi firmalarını ne yönde etkileyeceği de merak konusu.

Çoğu, İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarını ve özelleştirme gelirlerini kullanarak oluşturulacak Varlık Fonu'nun sanayiden çok, sürdürülen "mega proje" etiketli altyapı yatırımları için kullanılacağı söyleniyor. Bu da sanayinin beklentilerine pek uyumlu bir tercih değildir.